GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŪ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunī 18 fr., pe trei lunī 9 francī.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţī.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 128. *Mercurī 25 Iulie (6 Augustŭ)* 1884.

Braşovŭ în 24 Iulie (5 Augustŭ).

„De noi, învĕţătorii românī, mi se pare că toţī şi-au uitatŭ“ — esclamă plinŭ de întristare unŭ pedagogŭ dela marginea cealaltă a Ardélului într'o scrisóre, ce ni-o adreséză.

Cuvintele lui ni-au pusŭ pe gândurī.

Décă ar fi în adevĕrŭ aşa, décă noi amŭ fi uitatŭ de învĕţătorii noştri poporalī, atuncī ar urmá că amŭ uitatŭ şi de scólele nóstre şi décă nu ne interesămŭ de scóle, nu ne interesămŭ nicī de limba şi cultura, nicī de naţionalitatea nóstră românéscă. Acésta nu-o putemŭ admite. Nu declarămŭ noi óre în tóte adunările nóstre, nu asigurămŭ noi ḑilnicŭ în foile nóstre, că luptămŭ pentru limbă şi naţionalitate? Ei bine décă este aşa atuncī nu-i cu putinţă se fi datŭ cu totulŭ uitării pe învĕţătorii noştri, carī stăruiescŭ şi muncescŭ necontenitŭ pentru apĕrarea şi conservarea acelui scumpŭ tesaurŭ alŭ poporului nostru.

Dér pe cândŭ constatămŭ acésta nu se póte sĕ nu recunóscemŭ că deşi n'amŭ uitatŭ de totŭ de învĕţătorii noştri, totuşī ne îngrijimŭ prea puţinŭ de sórtea lorŭ. Suntemŭ dedaţī a cere dela ei diligenţă neînfrântă, abnegare de sine esemplară, împlinire conscienţiósă a datorielorŭ lorŭ. Ce le dămŭ însĕ noi în schimbŭ, óre ne împlinimŭ şi noi datoria ce-o avemŭ cătră ei?

Acelaş învĕţătorŭ adauge în scrisórea sa: „Nouĕ nu ne ajută Episcopulŭ nicī consistorulŭ cu nimica, numai câtŭ ne dau aspre poruncī prin circulare; nouĕ nu ne ajută vicarulŭ, nu protopopulŭ, nu preotulŭ; suntemŭ părăsiţī de toţī şi lăsaţī în voia sorţii, care nu ne e mai nicīodată amică.“

Par'că audimŭ pe unii şi alţii ḑicêndŭ: dér nu facemŭ noi destulŭ pentru învĕţătorī, cine póte pretinde mai multŭ dela unŭ poporŭ ca alŭ nostru, care are a se luptá cu atâtea lipsurī?

Acestora le rĕspundemŭ: Ceremŭ cu tóte astea mai multŭ, nu suntemŭ mulţumiţī cu ceea ce se face pentru învĕţătorii noştri, pentru aceştī purtătorī ai culturei nóstre naţionale. Este adevĕratŭ, că nu ne ocupămŭ cu destulă seriositate de sórtea lorŭ.

Vĕḑurămŭ de curêndŭ o apariţiune din cele mai triste în Sătmarŭ. Mai mulţī învĕţătorī românī sunt seduşī a cere premii dela societatea de maghiarisare din acelŭ judeţŭ şi nimenea dintre superiorii lorŭ nu le are nicī cea mai mică grijă. Putéu sĕ-şī vêndă şi sufletulŭ diavolului şi nimenī nu s'ar fi mişcatŭ spre a-i scăpá din ghiarăle lui. Episcopulŭ, consistoriulŭ, preoţii din comune, c'unŭ cuvêntŭ toţī cei chiămaţī a păḑí scólele nóstre şi a ocrotí pe învĕţătorii noştrii priveau nemişcaţī la acelŭ spectaculŭ degradătorŭ.

Acum ni sĕ relatéză alte neajunsurī încă şi mai marī din judeţulŭ Selagiului, érăşī unŭ postŭ espusŭ alŭ limbei românescī. Cea mai mare parte dintre preoţii de acolo, ni se spune, nu se au bine cu învĕţătorii, ba unii mergŭ aşa departe încâtŭ prigonescŭ pe bieţii dascălī ca şi ...ŭ le-ar fi făcutŭ cine scie ce rĕu mare.

...ristă veste acésta. Amŭ dorí mai bine se ...adevĕrată. Ce va fi din scólele nóstre şi ...ţămêntulŭ nostru poporalŭ, décă preoţii, directorii lorŭ, vorŭ tractá pe învĕţătorī cu ură şi cu dispreţŭ şi décă, în locŭ de a-i sprijiní în împlinirea grelei lorŭ chiemări, ar pretinde dela ei, ca sĕ se facă sclavii poftelorŭ sânţielorŭ lorŭ? Preotulŭ acela, care tractéză pe învĕţătorŭ ca pe o fiinţă inferióră, care depinde dela graţia lui, dovedesce că nicī datoria sa de preotŭ nu şi-o cunósce, nicī cultură nu are ca sĕ înţelégă ce mare pĕcatŭ comite printr'o asemenea atitudine. Alta e, negreşitŭ, décă purtarea învĕţătorului este de aşa, încâtŭ sĕ provóce mânia sĕu dispreţulŭ superiorului sĕu, dér şi în asemenea casurī cu moderaţiune şi cu blândeţe sĕ pótă ajunge mai multŭ decâtŭ cu prea mare asprime orī chiar cu cruḑime.

Ne place a crede, că sunt rare casurile, în carī preotulŭ sĕ-şī uite aşa de multŭ de sânta lui misiune, încâtŭ se fie în stare a prigoní pe bietulŭ învĕţătorŭ, pentru că nu jócă în tóte cum îi cântă elŭ. Neajunsurile, ce se nascŭ în raporturile preotului cu învĕţătorulŭ, credemŭ că isvorescŭ tóte din trista împrejurare, că învĕţătorulŭ trebue se facă în cele mai multe comune totodată şi serviciulŭ de cantorŭ.

Nu mai trebue se-o spunemŭ câtŭ de multŭ pierde învĕţătorulŭ din véḑa sa împlinindŭ şi funcţiunea de cantorŭ, atâtŭ faţă de preotŭ câtŭ şi faţă de poporŭ.

Ar fi timpulŭ ca sĕ ne gândimŭ la unele îmbunătăţirī, ce sĕ potŭ face celŭ puţinŭ în comunele mai bine situate şi cea mai de căpetenia şi mai urgentă, după noi, ar fi, ca sĕ despărţimŭ pe cantorŭ de învĕţătorŭ şi sĕ-i uşurămŭ astfelŭ acestui din urmă sarcina misiunei sale.

SCIRĪ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 5 Augustŭ. — La 12 Augustŭ se va inspecta noua gară centrală a căii ferate ungare de statŭ de statŭ cătră comisia technică-poliţienéscă.

Versailles, 5 Augustŭ. — Congresulŭ a primitŭ regulamentulŭ adunării naţionale din anulŭ 1871, după care Ferry suingu-se la tribună voì sĕ depună proiectulŭ de revisuire a constituţiunii- Andrieux şi alţī mai mulţī protestară. Andrieux de asemenea se suì la tribună. Preşedintele l'a ameninţatŭ şi întrerupse şedinţa din causa agitaţiunii ce domnea.

Toulon, 5 Augustŭ. — De alaltaerī diminéţă până erī diminéţă au muritŭ 4, ér în Marsilia 16 persóne de coleră.

CRONICA ḐILEI.

V.-Protopopulŭ gr. cat. alŭ tract. Dergei ne trimite o adresă, prin care, în numele clerului şi poporului din tractulŭ Dergei esprimă »cea mai ferbinte mulţămită« cătră E. S. Mitropolitulŭ Dr. I. Vancea, pentru înfiinţarea şi deschiderea Seminarului pentru tinerimea studiósă din Blaşŭ. Urézá viaţă lângă mitropolitului.

*

Ni se scrie din Secalaia, că economului Iosifŭ Sieu i s'a întêmplatŭ o mare nenorocire. Ca omŭ muncitorŭ isbutise a avé şi elŭ la bĕtrâneţe o moşióră, erá gazdă bună în satŭ. Sâmbĕtă nóptea în 26 Iulie, fulgerulŭ i-a distrusŭ totŭ: casa, şura, grajdiulŭ, cerealele, vaca şi viţelulŭ. Abia şi-a putulŭ scăpá copilulŭ de 12 anī, puţinelŭ mălaiu şi unŭ caşŭ. De trei orī l'au scosŭ cu puterea ómenii din casă, căcī nenorocitulŭ voia sĕ ardă şi elŭ. Paguba trece peste 700fl. Sĕrmanulŭ omŭ a ajunsŭ la sapă de lemnŭ, căcī nu-şī asigurase nicī bucatele, nicī căşcióra.

*

D. Nic. N. Ciurcu ne face cunoscutŭ, că dela 16 Iuliu st. n. a începutŭ a funcţioná ca agentŭ de schimbŭ pe lângă bursa din Bucurescī.

*

In Lipova se va aranja la 10 Augustŭ în scopŭ filantropicŭ o petrecere de véră. Preţulŭ intrării e 1 fl. de persónă. Inceputulŭ la 6 óre după améḑī.

*

Ministrulŭ reg. ung. de culte şi instrucţiune publică, pe basa § 70 alŭ articlului de lege XXX din 1884 şi la rugarea motivată a Superintendenţei de confesiunea augustană din Ardealŭ a încuviinţatŭ, ca candidaţii de profesură pentru scólele medii din Superintendenţa de conf. aug, din Ardealŭ, în cei ḑece anī ce vorŭ urmá după punerea în pracsă a legei amintite, adecă dela 1883/4 încă de 10 anī, pelângă observarea §§-lorŭ 63, punctulŭ 3, şi 65 punctŭ, sĕ pótă pune esamenulŭ de cualificaţiune în limba germană înaintea comisiunilorŭ esaminatóre ale statului.

*

Oraşiulŭ Clusiului are de gândŭ, sĕ ridice unŭ monumentŭ regelui Mateiu alŭ Ungariei. Comitetulŭ instituitŭ a statoritŭ unŭ programŭ pentru lucrările sale şi l'a aşternutŭ consiliului municipalŭ, sĕ-lŭ esamineze şi sĕ-lŭ aprobe. — Unde Românii au fostŭ insultaţī, se ridică monumentŭ unui Românŭ!

*

Cu privire la serbarea centenarului lui Horia, ce sĕ pregătesce în Bucurescī, amŭ amintitŭ, că „Bukaresti Hirado« dase scirea, că guvernulŭ şi naţiunea română se abţinŭ dela aranjarea serbării, şi că în cercurile românescī vrednice de stimă, acéstă serbare e des-aprobată. »Ellenzek« adauge la acestea: »Noi nicī decum nu ne îndoimŭ de adevĕrulŭ desminţirei ce o face ḑiarulŭ maghiarŭ din Bucurescī, dar ne-ar fi plăcută sĕ se facă acéstă desminţire în fóea oficială română. Atuncī amŭ fi pe deplinŭ liniştiţī.«

*

Din Borgo se scrie, că pe muntele Ciolera păşcea unŭ omŭ cu fiu sĕu oile. Acum suntŭ vre-o nouĕ ḑile, i-a apucatŭ unŭ viforŭ cu zăpadă şi băiatulŭ a îngheţatŭ de frigŭ, fiindŭ şi subţire îmbrăcatŭ — ca în luna lui Iulie. A îngheţatŭ în Iulie!...

*

Pregătirile pentru primirea M. S. Impĕratului la Aradŭ se facŭ de unŭ comitetŭ de douĕḑecī şi doi de inşī, în frunte cu Salacz, căpitanŭ alŭ oraşului.

*

La unŭ tribunalŭ unguresŭ din provincià a fostŭ o persónă acusată pentru neplata unei poliţe de 350 fl. Tribunalulŭ n'a decisŭ, ca acusatulŭ sĕ plătéscă poliţa, pentrucă vice-preşedintele era socrulŭ acusatului, referentulŭ tatălŭ acusatului, votantulŭ girantulŭ din poliţă şi grefierulŭ (secretarulŭ) chiar acusatulŭ.

*

Mâne, Miercurī, contele Eugen Zichy va plecá la Belgrad, sĕ învite pe regele Milan la esposiţiunea din anulŭ viitorŭ dela Budapesta şi sĕ îngrijéscă de obiectele, ce se vorŭ aduce din Serbia în capitala Ungariei, pentru despărţĕmêntulŭ orientalŭ din esposiţiune.

*

Erī a plecatŭ din Viena o deputaţiune croată şi reuniunea de cântărī croată „Colo« la Praga, pentru a lua parte la »serbarea de înfrăţire a poporului cehicŭ.« La gară au fostŭ primiţī Croaţii de mai multe deputaţiunī trimise de felurite reuniunī croate din Viena. Altŭ scopŭ, pe lângă înfrăţire, mai este şi vederea momentuositäţilorŭ capitalei cehice.

*

Miscatovici a publicatŭ în numĕrulŭ de Vinerī alŭ ḑiarului „Narodne Rovine« din Agram o întêmpinare la atacurile fóiei „Sloboda« şi »Pozor,« în care vorbesce cu multă înverşunare împotriva studenţilorŭ şi-a povăţuitorilorŭ lorŭ. Elŭ vrea sĕ arăte, că politica celorŭ douĕ ḑiare oposiţionale duce Croaţia spre perire. Articolulŭ a produsŭ mare sensaţiune.

*

M. S. Regele va merge, — spune »Resboiulŭ« — peste vr'o douĕ sĕptĕmânī la Sibiiu, ca sĕ asiste la serbările naţionale ale Saşilorŭ, carī celebréză a 800-a ani-

*

versare a venirii lorŭ în Transilvania. La aceste serbărĭ se dice, că va asista şi împĕratulŭ Austro-Ungariei împreună cu archiducii Rudolfŭ şi Wilhelmŭ.

Nu putemŭ crede acésta, deórece scimŭ, că cam în acelŭ timpŭ regele Carolŭ va visita Belgradulŭ.

*

»Posta« din Galaţĭ spune, că a sositŭ la Oancea unŭ transportŭ de 1000 de cai cumpĕraţĭ din Rusia pentru armata română. In curêndŭ vorŭ sosí alţĭ 700 de cai.

*

Din Belgrad se scrie, că visita M. S. Regelui Carolŭ se aşteptă pe diua de 28 Augustŭ st. n. Regesculŭ óspe va stá acolo două sĕu trei dile. Regele Milan va pleca spre Viena în 6 Septembre st. n. şi va sosí acolo în 7 Sept. cu o suită mai mare; va fi de faţă la manevrele din câmpulŭ Marchei.

*

Marele vizirŭ alŭ Porţei otomane Said paşa, a trimisŭ autorităţilorŭ din Constantinopolŭ şi din oraşele mai marĭ ale imperiului o notă, prin care ordonă sĕ se aresteze toţĭ criminaliştii de orĭ ce némŭ arŭ fi. Acéstă mĕsură a luat'o vizirulŭ, din pricina deselorŭ atentate, ce s'au întêmplatŭ în capitala imperiului şi în alte oraşe.

*

Pe sfîrşitulŭ lui Iulie avea sĕ se ţină în Copenhaga o conferinţă nihilistă-anarchistică, care avea sĕ se ocupe între altele şi de unŭ atentatŭ împotriva Ţarului. Conferenţa nu a fostŭ cu putinţă sĕ se ţină, căcĭ planurile ei s'au zădărnicitŭ de poliţia din Petersburg.

*

Vinerĭ în sĕptĕmâna trecută desŭ de diminéţă a arestatŭ poliţia din Parisŭ pe o vĕduvă cu numele Rozières şi pe trei fii ai sĕi. Investigaţiunea făcută la timpŭ descoperi în casa ei bombe explosibile. Fiĭ vĕduvei Rozières, de profesiune mehanicĭ, erau cunoscuţĭ poliţiei ca aderenţĭ ai anarchiştilorŭ. Intru câtŭ materialulŭ esplosibilŭ aflatŭ ar sta în legătură cu planurĭ de atentate, va dovedí cercetarea începută.

*

Mare sensaţiune făcu în Geneva în anulŭ trecutŭ cestiunea lui Paul de Arjuson. Datŭ fiindŭ peste graniţa francesă, elŭ fù băgatŭ de rudele sale într'unŭ institutŭ de nebunĭ. Cu ajutorulŭ unorŭ ómenĭ din Geneva reuşi sĕ fugă. Elŭ spuse în Geneva, că sĕ trage dintr'o familiă fórte avută, cu care elŭ nu consimte nicĭ în pĕrerile şi credinţele sale religióse, nicĭ în cele politice; de aceea a fostŭ declaratŭ de rudele sale de nebunŭ şi a fostŭ închisŭ în institutŭ. Din Geneva cerŭ bietulŭ omŭ sprijinulŭ autorităţilorŭ francese şi procesulŭ sĕu se şi judecă acum de tribunalulŭ din Dreux din departamentulŭ Eure-et-Loire, resolvêndu-se în favorulŭ lui. Două dile înainte de acéstă resolvire însĕ elŭ — murì.

*

Alungarea Ruşilorŭ din Berlin se continuă mereu. »Gazeta naţională« crede, că acéstă întêmplare stă în legătură cu întêmplările din Varşovia. Pĕrerea acésta nu póte fi nicĭ măcarŭ verosimilă. Mĕsurile nu ar turbura atuncĭ şi pe cei ce au familii şi stau de decenii în Berlin şi apoi nicĭ gândurile nihiliştilorŭ din Varşovia încă nu se cunoscŭ bine. Aşa dară încă totŭ misterŭ.

*

Degaieff, omorîtorulŭ şefului poliţiei rusescĭ Sudeikin, conformŭ raportului presidiului poliţiei din Breslau, după ce a petrecutŭ câtva timpŭ în Posen, a apucatŭ spre Vartenbergulŭ polonŭ. Totd'odată e cunoscutŭ, că guvernulŭ rusescŭ a pusŭ unŭ premiu de 5000 ruble pentru cine-lŭ va arĕtá unde se află, şi 10,000 de ruble pentru cine-lŭ va pute prinde. Se dice, că Degaieff s'a arĕtatŭ de mai multe orĭ pe icĭ şi pe colea travestitŭ.

*

Cea mai mare fabrică de ţigărĭ din lume se află în La Honradery din Cuba. Ea produce pe di două milióne şi jumĕtate de ţigărĭ.

FIASCULŬ CONFERINŢEI DELA LONDRA.

In şedinţa dela 2 Augustŭ a camerei comunelorŭ Mr. Gladstone a declaratŭ, că conferenţa egipténă n'a ajunsŭ la nicĭ unŭ resultatŭ şi că şi-a greşitŭ scopulŭ, ce l'a avutŭ de-a regula finanţele egiptului. Scopulŭ Angliei a fostŭ, de a câştigă mijlóce de ajunsŭ pentru cheltuelile administraţiei egiptene; ea nu póte însĕ se priméscă unŭ planŭ, care nu se póte unì cu buna administraţiă a Egiptului. Francia nu a acceptatŭ propunerile Angliei şi a propusŭ unŭ altŭ planŭ, care ar fi produsŭ o confusiune financiară şi ar fi datŭ comisiunei pentru datorii plenipotenţe pré marĭ. Conferenţa a făcutŭ fiascŭ şi numai în privinţa aceea amŭ dobânditŭ óre-carĭ resultate, că acum puterile sunt înţelese asupra sarcinilorŭ, ce trebue sĕ se impue Egiptului.

Italia şi Turcia au sprijinitŭ pĕrerile Angliei; Rusia, Germania şi Austro-Ungaria însĕ n'au voitŭ sĕ-şi mai dé pĕrerea în faţa divergenţei de opiniunĭ între Franţa şi Anglia. Fiasculŭ conferinţei ne impune de a chibzui ce posiţiune sĕ iea guvernulŭ în cestiunea egipténă. Convenţiunea anglo-francesă nu mai are acum putere obligătóre nicĭ pentru Anglia nicĭ pentru Francia; dar cu tóte diferenţele escate, guvernulŭ anglesŭ scie preţui spiritulŭ conciliantŭ, ce l'a arĕtatŭ guvernulŭ francesŭ faţă de convenţiune.

ALIANŢA FRANCO-GERMANĂ.

Rĕspundêndŭ la sensaţionalulŭ articolŭ alŭ lui „Figaro“, fóia germană „National-Zeitung“ dice:

»Printre tóte puterile cele marĭ, nicĭ una nu se mai ţine acum departe de pacinica alianţă a Europei mijlocii, afară de Franţa şi Anglia: acésta, fiind-că s'a retrasŭ mai multŭ sĕu mai puţinŭ de la afacerile continentului, aceea fiind-că se gândesce încă mereu la rĕsbunare. Dar pentru aceea aceste două puterĭ nu suntŭ nicĭ decum prietine bune una cu alta; ba din potrivă, după ce cu mórtea lui Gambetta se perdură şi gândurile de acea »rĕsbunare« şi după ce începù pentru Franţa periodulŭ cuceririlorŭ sale în afară din Europa, vrăjmăşia vechiă istorică dintre Anglia şi Franţă reînviă. Er' décă s'a găsitŭ unŭ omŭ sĕ scrie unŭ articolŭ în Londra şi prin elŭ sĕ îndemne pe Englesĭ sĕ-şi facă din duşmanii Francesĭ nisce tovarăşĭ la cucerirea ţĕrilorŭ neocupate de nimenĭ din afară de Europa acéstă idee trebue socotită numai de o ideă episodică. Presa conservatóre englesă se opuse acestei pĕrerĭ vorbindŭ pentru o apropiere de Germania, vatra păcii europene; mai de curêndŭ se unì cu acestŭ gândŭ şi presa liberă a Angliei. Dar chiar şi în Franţa acésta ideă a găsitŭ atâţia aderenţĭ, după cum dovedesce articolulŭ lui „Figaro,“ încâtŭ o fóie lăţită îndrăsnì sĕ vorbéscă la tótă lumea pentru ea. Ce-i dreptŭ, unŭ articolŭ alŭ lui »Figaro,« nu se póte socotí de indegitătorŭ alŭ unei schimbărĭ în direcţiunea politicei francese, totuşĭ putemŭ sĕ admitemŭ, că diarulŭ acesta are încrederea, că vorbesce în numele unui mare numĕrŭ de Francesĭ iubitorĭ de pace — şi de aceştia suntŭ de bună sémă milióne — şi pentru aceea articolulŭ nu póte fi chiar nebăgatŭ în sémă, chiar décă vorbesce de nişte vremurĭ, carĭ — în celŭ mai bunŭ casŭ — le va aduce numai viitorulŭ; în diua de adĭ domnesce încă, ce-i dreptŭ, dorulŭ de rĕsbunare şi chiar şi guvernulŭ lui Ferry nu e destulu de harnicŭ, sĕ-lŭ ţină în frêu. Lucrulŭ de căpetenia rĕmâne: Germania e în stare, sĕ potă aşteptă. Susţinerea pacei generale pe basa posiţiunei, ce şi-a câştigatŭ în Europa precum şi chezăşia liberei împărtăşirĭ a Germanilorŭ la civilisarea ţĕrilorŭ părăginite încă — ce se află afară din Europa — suntŭ gândurile povăţuitóre ale politicei sale esterne şi prin acésta se ţine óre cum o cumpenă alianţei anglo-francese. Anglia nu are de bună sémă a dice nimicŭ despre posiţiunea Germaniei între puterile de pe continentŭ; dar înafară de Europa o va întêmpină punêndu-i mai curêndŭ piedice, decâtŭ ajutându-o. Franţa de altă parte va rĕmâne o vreme măchnită pentru perderea hegemoniei sale europene... A gândí cum şi cândŭ sĕ vorŭ pute unì aceste puncte de vedere cu politica de pace germană, a cărei acceptare fără rĕservă, este o necondiţionată apropiere de Germania, trebue lăsatŭ cu tótă liniştea în sarcina acelorŭ două puterĭ.

De altfelŭ e uşorŭ a presupune, că ivirea acestei idei de apropiere acolo ca şi aicĭ este numai espresiunea sentimentului de esclusivismŭ, aşa cum l'a doveditŭ Anglia în conferinţă şi cum a provocatŭ în Franţa dorinţa de-alŭ rĕsbună. Póte esperinţa făcută va cóce nisce fructe bune, procesulŭ acestei cocerĭ însĕ nu póte fi turburatŭ şi Germania de astădĭ nu are nicĭ unŭ temeiu, se fiĕ nerĕbdătóre; »subsidiele« ei sunt propria ei tăriă şi putere, precum şi încrederea Europei iubitóre de pace.»

„NEMZET“ DESPRE ROMÂNĬ.

Organulŭ d-lui Tisza, „Nemzet“ din Peşta, arată în unulŭ din numerii sĕi mai noi, că după datele statistica, câştigate cu ocasiunea recensemêntului dela 1880 se constată, că 92·17% dintre Românĭ — va se dică aprópe toţĭ Românii — vorbescŭ numai limba română. Comparândŭ acestŭ resultatŭ cu celŭ ce îlŭ vedemŭ la alte naţionalităţĭ din ţéră găsimŭ, că între cei ce-şĭ vorbescŭ numai limba mâternă Românii dau contiugentulŭ celŭ mai mare. Totŭ asemenea între Românĭ sunt cei mai puţinĭ, carĭ vorbescŭ limba statului, de órece dintre toţĭ Românii numai 5·90% vorbescŭ unguresce. Intre Germanĭ 20·02% corbescŭ acéstă limbă afară de cea maternă, între Slovacĭ 9·82%, între Croato-Sêrbĭ 10·83%. Chiar şi între Rutenii, carĭ sunt fórte puţinĭ la numĕrŭ numai 89·51% nu vorbescŭ de câtŭ limba lorŭ maternă şi aşa Românii sunt naţionalitatatea cea mai necultă (?) şi în privinţa limbei cea mai conservativă din totŭ împeriulŭ S-lui Stefanŭ. Vomŭ reveni.

DIARELE DIN CLUŞIU ŞI MAGHIARISAREA.

„Ellenzék“ propusese, precum scimŭ, sĕ se întemeieze o reuniune de maghiarisare în pĕrţile ardelene. (!) In contra acestei propunerĭ sĕ ridică acum „Koloszvári Közlöny“ declarândŭ acésta de o nascere mórtă, sub motivŭ că iniţiativa s'a luatŭ dintr'o parte, care a făcutŭ fiasco, deórece propunĕtorulŭ n'avea vaza cerută şi pe lângă acésta forma ce a ales'o spre acestŭ scopŭ a fostŭ greşită. Realisarea acestui planŭ neamĕsuratŭ timpului arŭ fi provocatŭ o reacţiune. Scriitorulŭ articolului de fondŭ din „Koloszvári Közlöny,“ — care admite, că noulŭ primarŭ din Cluşiu n'a reflectatŭ la rolulŭ de conducĕtorŭ ce i s'a oferitŭ de Bartha Miclos în acéstă afacere fiind-că şefulŭ municipalŭ orăşenescŭ este chematŭ a-şĭ consacră timpulŭ şi puterea sa afacerilorŭ oraşului Cluşiu, — uită dice „Herman-Ztg.“ că învĕţaţii dela „Ellenzék“ au obiceiulŭ d'a eşi în lume, înainte de espirarea duratei mandatului de deputatŭ, cu astfelŭ de deputatŭ, cu astfelŭ de proiecte şi cu duele nepericulóse, pentru ca sĕ-şĭ dea importanţă, sĕ se reîmprospĕteze în memoria alegĕtorilorŭ şi apoi proiectulŭ trîmbiţatŭ cu atâta furóre sĕ cadă în baltă. Puţină sĕu multă reclamă totŭ trebue făcută. Reclama e totŭ atâtŭ de necesară comedianţilorŭ politicĭ, ca şi actorilorŭ renumiţĭ. „Ideea de a se întemeia o reuniune maghiară în pĕrţile ardelene am ţinutŭ o şi o ţinemŭ de o întreprindere pré grăbită şi neprecugetată,“ dice „Kolosz Köz.“ Numai atuncĭ ar avea unŭ sensŭ, décă între Românĭ şi Saşĭ s'arŭ formá reuniunĭ pentru lăţirea şi întărirea ideii de statŭ maghiarŭ, care sĕ considere ca o problemă a lorŭ de a îndemná la iubire şi înclinare cătră patriă.

Cu ce nimicurĭ îşĭ perdu redactorii diarelorŭ unguresci din Cluşiu timpulŭ şi cu ce nimicurĭ îşĭ umple foile lorŭ!

ISGONIREA RUŞILORŬ DIN BERLINŬ.

O telegramă din Berlinŭ scrie în acéstă privinţă următórele:

Impregiurarea, că isgonirea Ruşilorŭ din Berlinŭ se esplică şi se scusă în continuu prin aceea, că cabinetulŭ din Petersburgŭ a pretinsŭ în tótă forma aplicarea unorŭ astfelŭ de mĕsurĭ, le transpune aprópe în acelŭ timpŭ, în care Prusia din causa slăbiciunei guvernului sĕu reacţionarŭ erá ca unŭ statŭ vasalŭ alŭ ţarului Nicolae şi ambasadorulŭ rusescŭ din Berlinŭ erá mai puternicŭ, ca însuşĭ ministrulŭ nostru preşedinte. Noi nu credemŭ, că guvernulŭ nostru actualŭ va fi aplecatŭ, sĕ aprobeze procedura presidiului poliţiei berlinese, care susţine, că noi amŭ făcutŭ numai plăcerea cabinetului rusescŭ. Ce se întêmplă acum cu supuşii rusescĭ, pentru acésta responsabilitatea cade numai asupra organelorŭ nóstre, şi nu i-se face guvernului nicĭ unŭ serviciu, décă responsabilitatea se atribue unei puterĭ strĕine. O înţelegere cu guvernulŭ rusescŭ în privinţa punctelorŭ generale póte că s'a făcutŭ, dar nu se póte pricepe, că cabinetulŭ rusescŭ póte avé interesŭ, ca sĕ-şĭ vedă pe toţĭ naţionalii sĕi, în mare parte ómenĭ de pace şi liniştiţĭ, sĕŭ alungaţĭ peste graniţe sĕu scoşĭ din Europa afară. Impresiunea, ce au făcut'o mĕsurile de aicĭ asupra presei rusescĭ, precum şi asupra guvernamentalilorŭ de acolo, dovedesce, că în Petersburg nu s'a gânditŭ nimenea la aceea, ca sĕ privéscă în alungarea Ruşilorŭ unŭ actŭ de amiciţiă pentru Ţarŭ. Acolo e lumea îngrozită ca şi pe aicĭ. Nu se póte dorí din destulŭ, ca organele poliţienescĭ altădată sĕ liniştéscă spiritele din afară dândŭ informaţiunĭ autentice despre sfera şi motivele mĕsurilorŭ lorŭ. Căcĭ isgonirile au fostŭ causa, că mulţĭ din strĕinĭ nu mai frecventéză Berlinulŭ, o împrejurare, care nu póte fi indiferentă pentru noi.

CORESPOMDINŢA NÓSTRĂ DIN COMITATE.

Buciumŭ, 2 Aug. 1884.

La articolulŭ »Buciumanului« apărutŭ în Nr. 107 alŭ „Gaz. Trans.“ îmĭ permitŭ a reflectá următórele:

»Valea albă« este o filiă a parochiei gr. or. Bucium-Poenĭ. Vasilie Corpade nu face pe luminătorulŭ, ci numai pe unŭ dascălŭ după sistemulŭ vechiŭ, care de altcum devenindŭ acum neputinciosŭ, s'a cerut pensiune.

Cei 15 alegĕtorĭ românĭ ai arménului magh Lukács Laszlo, dintre carĭ doi au fostŭ duşĭ la I a avé dreptŭ de alegere, nu suntŭ băiaşĭ lucrătorĭ,

dătorĭ. în »baia domnéscă‘ din Vulcoiŭ, cari, împreună cu alţĭ mai mulţĭ arêndătorĭ ai lui Lukács Lászlo, directorŭ şi proprietarŭ alŭ mai multorŭ părţĭ în aceeaşĭ baiă au solvitŭ ca arêndă până acuma fie-care câte 100 până la 200 v. a. şi câte jumĕtate din aurulŭ liberŭ şi din pétra aurósă scósă de dênşii cu marĭ spese.

Acum însĕ Lukács László, pe care lingăii îlŭ intituléză cu »Măria ta,« vĕḑêndu-sĕ alesŭ deputatŭ dietalŭ, şi ăstŭ modŭ ne mai avêndŭ lipsă şi trebuinţă de voturile acelorŭ arêndatorĭ, amintita baiă a esarendat'o la nisce Francesĭ, carĭ cu 1 Septembre a. c. vorŭ şi întrá în folosinţa acelei băi, ér amintiţii arendătorĭ — alegĕtorĭ, tocmai cândŭ le-arŭ fi de ceva câştigŭ baia, vorŭ fi frumuşelŭ eschişĭ din tótă baia în semnŭ de recunoscinţă, pentru că dênşii trăpădară deunăḑĭ pe la Ighiu, ca sĕ alégă pe „Măria sa‘ deputatŭ dietalŭ, care acuma le întórce dosulŭ şi-i lasă în baltă. Prin urmare Lukács Lászlo rĕmâne alesŭ deputatŭ dietalŭ, ér alegĕtorii lui păcăliţĭ şi dăunaţĭ amarŭ. Aşa trebue Românilorŭ rĕtăciţĭ şi rupţĭ de corpulŭ naţiunei lorŭ pentru o speranţă în vêntŭ!

Fiind-că amintimŭ Vulcoiulŭ, mĕ simtŭ îndemnatŭ a face cunoscutŭ On. publicŭ, cum că la pólele acestui munte bogatŭ de aurŭ de cătră meḑă-ḑi, cum duce calea cătră Zlatna, de-a stânga se vĕdŭ ruinele de locuinţe ale unei coline de Daco-romanĭ, carii au cultivatŭ odinióră minele acestui munte, ér de-a drépta unŭ cimiterŭ de mulţime de gropiţe rotunde conţinêndu-se în sine vase de lutŭ cu cărbunĭ şi cenuşă produsă din cadavrele arse ale acelei colonie, şi urmele unui templu în mijloculŭ acelui cimitirŭ, apoi dela Vulcoiu spre rĕsăritŭ se întinde muntele »Negrileasa,« în care sĕ află câteva piuĕ scobite în stânca de peatră tare unde amintiţii coloniştĭ sdrobéu piétra aurósă căcĭ pe acelŭ timpŭ nu erau inventate steampurile (morile de măcinatulŭ pietrei).

In fine se anunţă durerósa scire că multele ploi în Abrudŭ, şi din prejurulŭ acestuia au causatŭ esundaţiunĭ dureróse în fênaţe etc. şi urcarea preţului cerealelorŭ, şi ni-e têmă de unŭ viitorŭ şi mai rĕu, décă cum-va timpulŭ nu se va schimbá spre bine.

Unŭ bucinmanŭ bătrênŭ.

Selagiu, 26 Iuliu 1884.

Nu-i mai necăjită carieră, ca cariera învĕţătorêscă. Necasurile, cu carĭ are sĕ se lupte unŭ sĕrmanŭ învĕţătorŭ românŭ, le scie orĭ şi cine, căcĭ suntŭ nenumĕrate; datorinţa însĕ ne este, ca sĕ ne totŭ luptămŭ, în contra tuturorŭ calamităţilorŭ, pănă ce ne va suná ora cea mai de pe urmă, căcĭ şi aşa învĕţătorulŭ românŭ scie sĕ rabde multŭ, — mai multŭ ca orĭ şi cine altulŭ.

Una însĕ ne dóre pe noi învĕţătorii Selagianĭ, — ne dóre sĕ ne vedemŭ a fi şi persecutaţĭ, şi încă din partea unorŭ preoţĭ de ai noştri românĭ.

La noi în Selagiu, abia va merge omulŭ în trei comune apropiate de olaltă, unde se afle că preotulŭ o duce bine cu învĕţătorulŭ sĕu. La noi învĕţătorulŭ e consideratŭ de unii preoţĭ ca şi unŭ servitorŭ. Unii ca aceştia apoi, îndată ce nu le vine bine la socotélă, trămitŭ numai unŭ biletŭ la învĕţătorŭ, în care scrie simplamente, că nu mai vré sĕ-lŭ vedă în biserică cantorŭ şi în şcólă ca învĕţătorŭ. Apoi asemenĭ nenorociţĭ mai suntŭ încă apostrofaţĭ cu cuvintele de »ticălosŭ,« »mişelŭ,« »omŭ de nimica« etc., espresiunĭ de tóte ḑilele. Ba, sciu casurĭ, unde preotulŭ a luatŭ bâta şi a voitŭ sĕ scarmene bine pe sĕrmanulŭ învĕţătoriŭ.

Cugetă dóră unii preoţĭ din Sĕlagiu, că şi acuma au de lucru totŭ cu dascălii şi cantorii cei dela Strîmba? Cugetă dóră, că învĕţătorii sunt toţi servii lorŭ şi potŭ sĕ facă cu ei totŭ ce le place? Sĕu, dórŭ cugetă că noi vomŭ totŭ răbda ca şi nisce heloţĭ, ca ei sĕ ne facă de rîsŭ înaintea poporului?

Se înşélă cei ce credŭ astfelŭ! Invĕţătorulŭ sĕlagianŭ e consciu de elŭ; învĕţătorulŭ sĕlagianŭ îşĭ scie împliní oficiulŭ sĕu cu acurateţă. Invĕţătorii selagienĭ nu suntŭ cantorii cei dela Strîmba, ca sĕ fie purtaţĭ de căpĕstru. Ei nu vorŭ mai suferí asemenea tincture degrădătóre. In cele ce preoţii li suntŭ superiorĭ ii vorŭ recunósce de superiorĭ şi decă le vorŭ dá onórea recerută unui învĕţătorŭ, atuncĭ şi ei vĕ vorŭ dá preoţilorŭ onórea recerută unui preotŭ; căcĭ după cum ḑice Seneca: »Celŭ ce scie respectá, nu peste multŭ, încă va fi respectatŭ.«

Unŭ învĕţătorŭ.

PROGRAMA.

adunărei generale a despărţĕmêntului XII. alŭ »Asociaţiunei Transilvane« ce se va ţiné la 10 Augustŭ a. c. în Lăpuşulŭ ungurescŭ.

I. La 3 óre înainte de ameḑĭ se va deschide adunarea despărţĕmêntului în sala scólei române gr. cat. prin membrulŭ fundatorŭ alŭ asociaţiunei şi directorulŭ despărţămêntului Augustinŭ Munténŭ.

II. Va ţiné cuvêntarea de salutare a adunărei generale a desp. în numele Lăpuşenilorŭ.

III. Se alege comisiunea de 3 membrii pentru încasarea tacselorŭ de la membrii ordinarĭ vechĭ şi noi, orĭ ajutătorĭ,

IV. Secretariulŭ despărţĕmêntului Petru Mureşianŭ Şireganulŭ citesce raportulŭ subcomitetului despre activitatea aceluia din anulŭ trecutŭ.

V. Se alege comisiunea de 3 membrii pentru propunerĭ despre înaintarea scopurilorŭ mĕreţe ale asociaţiunei: literatura şi cultura poporului românŭ.

VI. Se vorŭ ceti disertaţiunĭ de interesŭ culturalŭ orĭ socialŭ, carĭ vorŭ fi insinuate mai nainte şi admise de subcomitetulŭ despărţĕmêntului.

VII. Comisiunea din punctulŭ III. va raporta despre resultatulŭ înscrierilorŭ de membrii, şi suma încasată în favórea asociaţiunei se va preda casarului Alexe Bogdanŭ.

VIII. Asemenea va raporta comisiunea din punctulŭ V. despre propunerile eventuale, carĭ se vorŭ şi pertractá.

IX. Se va decide loculŭ şi timpulŭ adunărei generale a despărţĕmêntului pre anulŭ viitorŭ.

X. Incheiarea adunărei gen. a desp.

Din şedinţa sub com. desp. XII alŭ Asociaţiunei Transilvane ţinută în Deeşiŭ la 27 Iulie st. n. 1884.

Augustinŭ Munténŭ, directorŭ. **Petru Mureşanu, Şireganulŭ** secretariu.

DIVERSE.

Plătesce Nemţule. — In Solnocŭ óspeţii cafenelei »Lloyd« au formatŭ o societate cu firma »Fizess német« (»Plătesce Nemţule!«) a cărei membrii pentru fie-care cuvêntŭ pronunţatŭ în limba germană s'au obligatŭ a plătí câte unŭ cruceriu. Crucerii adunaţĭ se vorŭ dărui Societăţii pentru ajutorarea studenţilorŭ lipsiţĭ de mijlóce.

*

Esposiţiunea femeilorŭ sêrbe. — In Neoplanta s'a deschisŭ alaltaerĭ în edificiulŭ scólei poporale sêrbescĭ esposiţiunea de obiecte din industria de casă a femeilorŭ sêrbe, care a fostŭ aranjată de cătră tóte Reuniunile femeilorŭ sêrbescĭ. Deschiderea s'a făcutŭ de cătră soţia primarului d-na Rudovanovicĭ în presenţa episcopului Petrovicĭ şi a altorŭ somităţĭ ale oraşului în faţa unui publicŭ numerosŭ indigenŭ şi străinŭ. Intr'unŭ discursŭ frumosŭ a descrisŭ Varagjanin, secretarulŭ reuniunei, modulŭ, cum s'a făcutŭ esposiţiunea, mulţămí inspectorului Folyovicĭ pentru sprijinŭ, femeilorŭ sêrbe pentru diligenţa şi zelulŭ lorŭ şi ministrului de comerciu pentru concesiune. Oratorulŭ încheiá c'unŭ »sĕ trăiască regele, regina şi pĕrechia princiară« care fŭ însoţită de strigăte nenumĕrate de »zivio.« Şese sale marĭ, în carĭ se aflau mai multŭ de 4000 de obiecte, şi carĭ erau fórte frumosŭ decorate cu covóre sêrbescĭ, oferŭ unŭ aspectŭ grandiosŭ. O mare parte din obiectele espuse suntŭ din industria populară. Ministrulŭ de culte Trefort a însărcinatŭ pe comisarulŭ Péterffy-Jágocsy sĕ studieze esposiţiunea, care va durá douĕ sĕptĕmânĭ.

*

O esposiţiune de copii se va întocmí peste cât-va timpŭ în Parisŭ în pavilionulŭ oraşului din Champs-Elisées. Se vorŭ espune copii de unu până la trei anĭ; se vorŭ distribuí premii anume: pentru celŭ mai frumosŭ şi mai sănătosŭ copilŭ 1000 fr., 500 fr. se vorŭ dá celui mai tare dintre cei de o vêrstă; 5 premii de câte 100 fr. vorŭ primí 5 copii, carĭ au fostŭ recomandaţĭ pentru premiulŭ întâiu, fără sĕ obţină maioritate de voturĭ. Comisiunea pentru judecarea premiilorŭ se va compune din medicĭ şi artiştĭ. Se vorŭ distribuí medalii de aurŭ şi de argintŭ, acelorŭ părinţĭ şi doice, carĭ au escelatŭ prin crescerea isteţă şi bună a copiilorŭ sĕu carĭ vorŭ arĕtá succese nóuĕ pe terenulŭ crescerii copiilorŭ. Toţĭ copiii, ce vorŭ luá parte la esposiţiă vorŭ primí o medaliă de aducere aminte.

*

Studenţii universităţii din Pesta. — In semestrulŭ alŭ doilea alŭ anului 1883/4 numĕrulŭ studenţilorŭ ovrei au datŭ 35·54 procente din toţĭ ascultătorii dela universitatea din Pesta, romano-catolicii 35·93 procente. Intre juriştĭ au fostŭ rom.-cat. 42·93 procente; Ovrei 53·49 prc. protestanţii, romano-catolicii şi greco-orientalii au datŭ unŭ fórte neînsemnatŭ contingentŭ. Universitatea a avutŭ în anulŭ trecutŭ 1053 de ascultătorĭ jidanĭ. Tisza, care după cum se scie, e membru onorificŭ alŭ unei societăţĭ ovreescĭ şi Trefort, ministrulŭ instrucţiunei şi alŭ cultelorŭ, care în cuvêntarea rostită înaintea alegĕtorilorŭ sĕi dela Pojonŭ şi-a esprimatŭ dorinţa, a vedé pe Jidanĭ şi în armată representaţĭ în mai mare mĕsură, sĕ potŭ bucurá. Universitatea ţĕrii stă póte în frunte cu numĕrulŭ Ahasverilorŭ, ce-i adăpostesce acum.

*

D'ale ciangăilorŭ. — In 6 l. c. sĕ vorŭ începe a sĕ împărţi lemne de ziditŭ între familiele Ciangăilorŭ din Gyorok (comit. Aradului) carĭ au rĕmasŭ încă în Ungaria. Lemnele sunt destinate pentru 126 de case. Sĕ vorŭ provocá Ciangăii sĕ încépă cu zidirea caselorŭ, căcĭ celŭ ce nu va zidí casă, se va considera de Ciangău vagabundŭ. Dar ca sĕ nu sufere lipsă pe vremea câtŭ sĕ vorŭ ocupa cu zidirile, Ciangăii vorŭ primí dimpreună cu familiile lorŭ diurne dela erariu. Erariulŭ, scrie unŭ ḑiarŭ guvernamentalŭ din Aradŭ, în totŭ chipulŭ sĕ îngrijesce de Ciangăi. Ei au fostŭ provĕḑuţĭ din partea erariului cu de ale mâncării, şi pentru acoperirea altorŭ spese încă li s'a datŭ câte 10 fl. de persónă.

*

Castraveţĭ. — Castraveţii se potŭ păstrá câteva sĕptămânĭ cu totulŭ verḑĭ şi próspeţĭ, décă îi cufunḑĭ în apă, cincĭ până la optŭ centimetri, cu partea, în care le e cocenu, şi-i laşĭ se stea astfelŭ; apa trebue primenită mai desŭ. Unii îi mai ungŭ cu albuşŭ de ou, pentru ca sĕ nu sĕ usce. Pentru érnă se punŭ castraveţĭ întregĭ şi nesdrenţuiţĭ la cójă în năsipŭ curatŭ şi bine uscatŭ într'unŭ vasŭ bine închisŭ. Vasulŭ se îngrópă apoi în pămêntŭ, la o adâncime cam de unŭ metru — pămêntulŭ sĕ fie însă svêntatŭ.

*

Porcŭ turbatŭ. — In Pocrupsco — se scrie din Agram — erá chiar têrgŭ şi veniseră mulţĭ ómenĭ la elŭ. Unŭ porcŭ aprinsŭ de furiă aduse o neorênduélă îngrozitóre între ómenĭ şi dobitóce — ce erau mişcaţĭ şi mişcate de elŭ. Inspăimântate animalele se rupeau de orĭ şi unde erau legate şi într'o nebună fugă alergau pe strade, în care se născu unŭ tumultŭ grozavŭ. Şese bărbaţĭ şi o femeă au fostŭ omorîţĭ în acestŭ tumultŭ, vre-o douĕ-ḑecĭ şi nouĕ porci fură sdrobiţĭ şi sfăşiaţĭ, mai mulţĭ ómenĭ răniţĭ. In sfîrşitŭ porculŭ fŭ prinsŭ şi datŭ celorŭ pricepĕtorĭ, sĕ facă cercetărĭ cu elŭ.

*

Ţĕranulŭ curtenitorŭ. — Unŭ ţĕranŭ bogatŭ din Ungaria, ne spune unŭ ḑiarŭ ungurescŭ, se aşeḑase într'unŭ cupeu de clasa a doua. In cupeu mai erá şi o tênĕră damă. Ţĕranulŭ îşĭ umplŭ luleua şi întrebă pe tênĕra damă: »Nu te supĕră fumulŭ de tutunŭ? — »Ba da, mĕ înécă.« — »Ei bine, atuncĭ dă-te josŭ din cupeu, pentru că acum voiŭ sĕ fumezŭ,« ḑise curtenitorulŭ ţĕranŭ.

*

Letargia. — La 29 Iuliu sosí la Paris caporalulŭ Boissy, omŭ de 50 de anĭ. Cătră órele douĕ elŭ declară că vrea sĕ se culce. La órele 7 mama lui merse sĕ'lŭ deştepte; elŭ dormia. Respiraţiunea îi era regulată şi faţa liniştită. I sĕ strigă, fŭ mişcatŭ cu putere, se aruncă apă pe dênsulŭ, fără a se deşteptá. Atuncĭ fŭ lăsatŭ sĕ dórmă până a doua ḑĭ. Somnulŭ urmă în acelaşŭ modŭ unŭ somnŭ adêncŭ. Sĕ căută unŭ medicŭ, care după unŭ examenŭ minuţiosŭ declară, că se află într'o letargiă cu totulŭ caracteristică şi ca medicamentŭ ordonă o duşă. Caporalulŭ fŭ băgatŭ în apă rece şi nu părŭ câtuşĭ de puţinŭ sĕ simtă ceva. Unŭ medicŭ militarŭ confirmă prescripţiunile confratelui sĕu civilŭ. Din acestŭ timpŭ, Boissy dórme într'una, este hrănitŭ cu bulionŭ c'o sondă esofagiană. Elŭ a devenitŭ puţinŭ cam palidŭ; respiraţiunea i este mai slabă, dar nu pare că sufere. Pentru întâia óră Boissy a fostŭ cuprinsŭ de acestŭ somnŭ dar părinţii lui au declaratŭ că era de unŭ temperamentŭ fórte nervosŭ şi că din copilăria lui avusese mai multe accese de somnambulismŭ.

Bibliografiă.

A apărutŭ »Programa gimnasiului superiorŭ, preparandiei, normei şi scólei poporale de fetiţie din Blaşiu pe anulŭ scol. 1883/4.« Cu tiparulŭ seminarului archidiecesanŭ.

x

„Elemente de poetica română‘ de Ión Lăzăriciu, profesorŭ. Ediţiunea a doua. Deva, cu tipariulŭ lui A. Breier.

x

»Intrunirea publică din sala Orfeu dela 1 Iuliu 1884.‘ Discursulŭ d-lui N. Blaremberg. Bucurescĭ în tipografia lui Miulescu. Calea Victoriei Nr. 32.

x

A apărutŭ: »Filoxera« de Alesandru N. Grecianŭ. Craiova 1884.

x

»Vocea Română« dela 15 Iulie (Craiova) are următorulŭ sumarŭ: Cătră cetitorĭ, de com. de redacţiune. Memoria artificială, de I. Niculescu. Adriana, de G. Th. Buzoianŭ. Popórele suntŭ creatórele sórtei lorŭ, de G. Bucurescu. Cristianismulŭ, de Diaconulŭ D. Ionescu. China şi locuitorii sĕi de M. V. Stĕureanu. Unŭ cimitirŭ la ţéră (poesiă), de G. B. Meridianulŭ universalŭ, de G. Th. Buzoianŭ. Cântece populare din Ardélŭ, de Gr Sima a lui Ionŭ. Cestiunea Sudanului egipténŭ, de G. Th. Buzoianŭ. Discursulŭ d-lui I. Bombăcilă, pronunţatŭ la distribuirea premielorŭ la scóla normală din Craiova.

Invitare de prenumeraţiune. Subscrisulŭ îmĭ iau libertatea, a aduce la cunoscinţa on. publicŭ românŭ, că am pusŭ sub tiparŭ unŭ volumŭ întitulatŭ: »Óre de petrecere« care va cuprinde romanurĭ în miniatură, novele, poveştĭ, copii de pe natură, amintirĭ din copilăriă şi diverse — scrise în limbă uşóră poporală. Volumulŭ va apăre pe la primele lui Octombrie n. a. c. şi se va cuprinde în 10—12 cóle tipărite frumosŭ în 8°/₀.

Preţulŭ abonamentului: pentru Austro-Ungaria 1 fl. 20 cr. v. a. România 3 lei noi, se va trimite înainte, însoţitŭ de lista de abonamentŭ, celŭ multŭ până la 1 Septembrie nou a. c. ca sĕ mĕ potŭ orientá cu numĕrulŭ esemplarelorŭ, ce se vorŭ tipărí. Colectanţii la 10 exemplare vorŭ primí unulŭ gratis.

Căldura şi sprijinulŭ On. publicŭ cetitorŭ, precum şi bunăvoinţa d-lorŭ colectanţĭ îmĭ vorŭ serví de încurăjare pentru viitorŭ.

Viena, Iulie 1884.

Alexandru Tuducescu.

Adresa autorului: Viena, Hernals, Ottakringer Hauptstrasse 27.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena din 4 Augustŭ st. n. 1884.			
Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	92.15	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Rentă de hârtiă 5% . .	89.15	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	115.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.30	Renta de hârtiă austriacă	81.05
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr. . .	81.85
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.90	Renta de aurŭ austr. . .	103.25
Bonurĭ rurale ungare . .	101.25	Losurile din 1860 . . .	134 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Acţiunile băncei austro-ungare	863.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—	Act. băncei de creditŭ ung.	312.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Act. băncei de creditŭ austr.	311.25
Bonurĭ rurale transilvane	101 50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
		Napoleon-d'orĭ	9.65½
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.45
		Londra 10 Livres sterlinge	121.50

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%) . .	»	95½	,	——
» convert. (6%) . .	»	97¼	»	98
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	34¼	»	——
Credit fonc. rural (7%) . .	»	102¼	,	102¾
» " " (5%) . .	"	90½	"	91
» » urban (7%) . .	»	101¾	,	102
» » , (6%) . .	»	97½	»	98
» , » (5%) . .	»	87½	»	88
Banca naţională a României	,	1325	,	1405
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	,	346.	,	347
« » » Naţională . .	,	240	»	—
Aurŭ	,	5·30.%	,	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	,	2.07.	,	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 5 Augustŭ st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.12	Vênd.	9.16
Argint românesc	»	9.10	»	9.15
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.96
Imperialĭ	»	9.84	»	9.88
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . , .	12	fl. v. a.
" " " ½ " . . .	6	" "
" " " ¼ " . . .	3	" "
Se acórdă abonamente şi lunare cu . .	1	" "
Pentru România şi străinătate pe anŭ .	36	francĭ
" " " " ½ " .	18	"
" " " " ¼ " .	9	"

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Administraţiunea.

Tipografia Alexi Braşovŭ.